

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü

7/70823 62 12

Sayı : E-20461588-610-20226

21.11.2022

Konu : 7/70823 Esas Nolu Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 09.09.2022 tarihli ve 43452547-120.07-1075444 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Uşak Milletvekili Özkan YALIM'a ait 7/70823 Esas No'lu yazılı soru önergesi incelenmiştir.

26.10.2022 tarihi itibarıyla toplam faal dernek sayısı 102.863 olup bunlardan 351'i Kamu Yararına Çalışan Dernek statüsünde bulunmaktadır. Ayrıca derneklere ilişkin bilgilere www.siviltoplum.gov.tr internet adresinin "İstatistikler" bölümünden ulaşılabilmektedir.

2002-2022 yılları arasında 168.593 dernek kurulmuştur. Ancak 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu 26.04.2022 tarihli ve 31821 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun "Gençlik ve Spor Kulüpleri" başlıklı 14 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. 7405 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında "Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 5253 sayılı Kanun kapsamında kurulmuş ve Bakanlık veya Türkiye Futbol Federasyonu tarafından tescil edilmiş olan spor kulüplerinin, İçişleri Bakanlığı nezdindeki dosya ve kayıtları, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde Bakanlığa devir ve teslim edilir." hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda Gençlik ve Spor Bakanlığında veya Türkiye Futbol Federasyonunda tescili bulunan spor kulüplerinin devir teslim işlemlerine ilişkin 14.10.2022 tarihi itibarıyla 81 ilde toplamda 18.875 Spor Kulübü Derneğinin dosya devir teslim işlemleri yapılmıştır.

Anayasanın Dernek Kurma Hürriyeti başlıklı 33 üncü maddesinde "Dernekler, kanunun öngördüğü hallerde hâkim kararıyla kapatılabilir veya faaliyetten alıkonulabilir." hükmü ile 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 89 uncu maddesinde "Derneğin amacı, kanuna veya ahlâka aykırı hâle gelirse; Cumhuriyet savcısının veya bir ilgilinin istemi üzerine mahkeme, derneğin feshine karar verir. Mahkeme, dava sırasında faaliyetten alıkoyma dahil gerekli bütün önlemleri alır." hükmü yer almaktadır. Belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca dernekler ülkemizde mahkemeler tarafından kapatılabilmektedir. Bununla birlikte ülke genelinde ilan edilen Olağanüstü Hal kapsamında çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler ile Terör Örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan dernekler kapatılmıştır.

Ülkemizde faaliyetine izin verilen yabancı STK sayısı 131'dir. 5253 sayılı Dernekler Kanununun Uygulanacak Hükümler başlıklı 36 ncı maddesinde "Bu Kanun hükümleri derneklerin şubeleri, dernek ve vakıfların üst kuruluşları, merkezleri yurt dışında bulunan dernekler, vakıflar ve diğer kâr amacı gütmeyen kuruluşların Türkiye'deki şube veya temsilcilikleri ile Türkiye'de faaliyette veya iş birliğinde bulunma izinleri hakkında da ceza hükümleri ile birlikte uygulanır. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde Türk Medenî Kanunu hükümleri uygulanır." hükmü gereğince, Türkiye'de kurulu dernekler için uygulanan mevzuat yabancı STK' ların faaliyetleri ve denetimleri için de geçerlidir.

Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığından alınan 28.09.2022 tarihli ve 59268499

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: wIvi0u-CO7/ZC-7+S0vR-eoT574-KsJVXqxDoğrulama Linki: <https://www.turkiye.gov.tr/icisleri-ebys>

sayılı yazıda; Ortaokul ve ortaöğretim özel öğrenci barınma kurumlarının kurucu türleri arasında derneklerin de bulunduğu, bütün özel öğrenci barınma kurumlarının Ortaokul ve Ortaöğretim Kurumları Özel Barınma Hizmetleri Yönetmeliğinin 41 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "Kurumların denetimleri ders yılı içinde en az iki kez olmak üzere öğrencilerin kurumda bulunduğu günlerde ve saatlerde yapılır." hükmü doğrultusunda denetlendiği belirtilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Vakıflar Genel Müdürlüğünden alınan 29.09.2022 tarihli ve 315777 sayılı yazıda; Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulu ve halen faaliyetine devam eden yeni vakıf sayısının 5.657 olduğu, kamu yararına çalışan vakıf kavramının bulunmadığı, kamu yükünü azaltıcı faaliyetleri nedeniyle vergi muafiyeti tanınan vakıfların bulunduğu, 2002-2022 yılları arası kurulan yeni vakıf sayısının 2.161 olduğu, vakıfların birden fazla amaçla kurulduğu, vakıf senedinde belirtilen amaçlar doğrultusunda faaliyet gösterdikleri, 2002-2022 yılları arasında kapanan vakıfların bulunduğu, 5737 sayılı Vakıflar Kanununun 33 üncü maddesinde "Vakıfların amaca ve yasalara uygunluk denetimi ile iktisadi işletmelerinin faaliyet ve mevzuata uygunluk denetimi Genel Müdürlükçe yapılır." hükmü uyarınca vakıfların denetiminin Vakıflar Genel Müdürlüğünce yapıldığı belirtilmiştir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: wIvi0u-CO7/ZC-7+S0vR-eoT574-KsJVXqx D Doğrulama Linki: <https://www.turkiye.gov.tr/icisleri-ebys>

